

11. Růst v Kristu

Svoji smrtí na kříži Ježíš zvítězil nad mocnostmi zla. Jako ten, kdo během své pozemské služby přemáhal demony, zlomil jejich moc a zpečetil jejich konečný osud. V Ježíšově vítězství spočívá i naše vítězství nad mocnostmi zla, které se nás pokouší stále ovládat, i když s Kristem žijeme v pokoji, v radosti a v jistotě jeho lásky. Nyní nás posiluje Duch svatý, který v nás přebývá. Trvalé odevzdávání Ježíši jako Pánu a Spasiteli nás osvobozuje od břemen minulých hříchů. Nežijeme už v temnotách, ve strachu ze zlých mocností, v nevědomosti a bezsmyslnosti dřívějšího života. Ježíš, který nás vysvobodil, nás povolává, abychom neustále rostli v podobu jeho povahy, abychom s ním denně udržovali spojení v modlitbách, abychom se sytili jeho slovem, abychom hluboce uvažovali o jeho slovu a o jeho mocné péči, abychom ho chválili písněmi při společných bohoslužbách a abychom se zapojili do misijního úkolu svěřeného církvi. Když se budeme věnovat službě lásky těm, kdo žijí kolem nás, a budeme svědky o jeho spasení, jeho neustálá přítomnost skrze Ducha svatého promění každý okamžik a každý úkol v duchovní zkušenost. (Ž 1,1.2; 23,4; Ž 77,11.12; Ko 1,13.14; 2,6.14.15; L 10,17-20; Ef 5,19.20; 6,12-18; 1Te 5,23; 2Pt 2,9; 3,18; 2K 3,17.18; Fp 3,7-14; 1Te 5,16-18; Mt 20,25-28; J 20,21; Ga 5,22-25; Ř 8,38.39; 1J 4,4; Žd 10,25)

ZROZENÍ ŽIVOTA JE OKAMŽIKEM RADOSTI. Když male semínko vyklíčí a objeví se první dva male lístky nové rostlinky, prožívá zahradník radost. Když se narodí malé dítě a svým křikem oznámí celému světu, že je tady, v té chvíli matka zapomene na všechny předchozí bolesti a raduje se spolu s celou rodinou. Když se pro národ zrodí nová doba svobody, lidé se radují, zaplňují ulice a náměstí a mávají symboly nově nabyté volnosti.

Představte si ale, že by ze dvou lístků už nevyrostly další, a malá rostlinka zůstala stále stejná - nebo by naopak začala uvadat. Nebo že by se malé miminko nedokázalo po roce života usmát ani udělat první kroky, ale zůstávalo by v podstatě stejné, jako když přišlo na svět. Jen si představte národ, který se krátce radoval ze svobody, ale poté by se znovu vrátil ke strachu, trápení a otroctví. Radost zahradníka, nadšení maminky, i jásání davů nad nově získanou svobodou by se změnilo ve zklamání, smutek a žal.

Trvalý a plodný růst patří k životu. Bez něj by zrození nemělo v konečném důsledku žádný smysl. Růst je nezbytnou součástí života - jak fyzického, tak duchovního. Fyzický růst vyžaduje správnou výživu, náležité prostředí, cvičení, rozvoj a smysluplný životní plán. Zamysleme se ale také nad duchovním růstem. Jak můžeme v Kristu růst v křesťanské zralosti? Jakými etapami je třeba projít na cestě duchovního růstu?

ŽIVOT ZAČÍNÁ SMRTÍ

Jedním ze základních principů křesťanského života spočívá v tom, že tento život ve skutečnosti začíná smrtí - a to ne jen jednou, ale dvěma. První důležitou smrtí je Kristova smrt na kříži, díky níž je možný náš nový život - život bez nadvlády satana (Ko 1,13.14), bez odsouzení, které přináší hřích (Ř 8,1), a bez strachu ze smrti, k níž hřích vede (Ř 6,23). Tato smrt nám přináší smíření s Bohem i s lidmi. Druhá smrt, při níž umírá naše vlastní sobectví, nám umožňuje přijmout nový život, který nám Kristus nabízí. Výsledkem toho je pak zcela nový způsob života.

Kristova smrt. Kříž je ústředním bodem Božího plánu záchrany. Bez něj by Satan a jeho andělé nebyli poraženi, problémy hříchu by nebyl vyřešen, smrt by nebyla poražena. Apoštol nám říká, že „krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu.“ (1 J 1,7). A jedna z nejznámějších pasáží Bible zase připomíná, že „Bůh tak miloval svět“. Jestliže je zde Boží láska představena jako hlavní motiv plánu záchrany, potom druhá část této pasáže ukazuje, jak byl tento plán uskutečněn: „...že dal svého jediného Syna“. Jedinečnost Božího daru netkví v tom, že dal svého Syna, ale že je dal proto, abych zemřel za naše hříchy. Bez jeho kříže by tu nebyla naděje na odpuštění hříchů, na věčný život, na vítězství nad satanem.

Svou smrtí na kříži Kristus zvítězil nad satanem. Ať už to bylo při pokušení na poušti, nebo ve chvílích tísnivé agónie v Getsemane, satan stále nemilosrdně bojoval proti Božímu Synu. Snažil se jej oslabit, znejistět na jeho cestě, nabourat jeho důvěru k Otci, a odradit jej od toho, aby jako zástupná oběť přijal hořký kalich lidského hříchu. Kříž byl satanovým vrcholným útokem. „*Satan se spolu se svými anděly účastnil v lidské podobě i Ježíšova ukřižování*“¹, aby tak dovedl svůj boj do konečného finále. Předpokládal, že Kristus sestoupí z kříže, a Boží záměr záchrany, který měl být realizován v daru Božího Syna jako oběti za hřích (J 3,16), nebude uskutečněn. Ale tím, že Kristus na kříži položil svůj život, zničil moc satana, „*odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství*“ (Ko 2,15). „*Boj byl úspěšně dobojován. Kristus zvítězil svou pravicí, svou svatou paží. Jako vítěz vztyčil svůj prapor na věčných výšinách. Celé nebe jávalo nad Spasitelovým vítězstvím. Satan byl poražen a uvědomil si, že přišel o své panství.*“²

Za povšimnutí stojí velmi názorný popis tohoto vítězství, který je představen v listu Koloským. Kristus je zde nejprve představen jako ten, který doslova „odzbrojil“ každou mocnost a sílu zla. Díky kříži je satan odzbrojen a zbaven vši moci nad Božím lidem, který se s důvěrou obrací k tomu, jenž na kříži přinesl vítězství. Podle zmíněného textu Kristus také tyto síly zla před celým vesmírem veřejně vystavil na odiv. Ten, který se kdysi chvástal, že bude měřit s Nejvyšším (Iz 14,14), teď stojí před celým vesmírem na pranýři hanby jako poražený. Zlo už nemá moc nad věřícími, kteří přešli z království temnoty do království světla (Ko 1,13). To, co se odehrálo na kříži, zajistilo konečné eschatologické vítězství nad satanem, hříchem a smrtí.

Kristův kříž se tak stal nástrojem Božího vítězství nad zlem:

- Díky němu je možné odpuštění hříchů (Ko 2,13).
- Přináší vesmíru dar smíření (2 K 5,19).
- Přináší ujištění o možnosti růstu v Kristu a vítězného života, kdy už hřích neovládá naše smrtelná těla (Ř 6,12), a kdy se těšíme z postavení Božích synů a dcer (Ř 8,14).
- Je eschatologickou zárukou toho, že tento svět zla, nad nímž si satan uzurpoval

nadvládu, bude očištěn od přítomnosti moci hříchu (Zj 21,1).

V každém kroku tohoto procesu vykoupení a vítězství můžeme vidět naplnění Kristova proroctví: „*Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk*“ (L 10,18).

Kristův kříž je cestou, jíž se Bůh rozhodl vyřešit problém hříchu. Nezapomeňme ani na to, že už sám Ježíš řekl, že jeho krev bude prolita „*za mnohé na odpuštění hříchů*“ (Mt 26,28). Toto prolití krve bylo pro zkušenost spasení nezbytné. Už proto, že nám připomíná roli hříchu. Hřích je něčím skutečným a velmi závažným. Jeho spáry jsou tak silné a smrtící, že odpuštění hříchů a vysvobození z jeho moci je možné zajistit jen „*převzácnou krví Kristovou*“ (1 P 1,19). Je třeba stále připomínat pravdu o hříchu, protože dnes žijeme ve světě, který realitu hříchu popírá, nebo se kní staví lhostejně. Na kříži jsme však konfrontováni s hříchem v celé jeho hrůzné podobě, a uvědomujeme si, že vítězství nad ním je možné jen díky krvi, která se prolévá „*za mnohé na odpuštění hříchů*“ (Mt 26,28).

Nikdy nezapomeňme na to, že Ježíš zemřel za naše hříchy, a že bez jeho smrti by nám nemohlo být odpuštěno. Právě naše hříchy přivedly Ježíše na kříž. Apoštol Pavel o tom řekl: „*Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné... Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.*“ (Ř 5,6.8). Ellen Whiteová to vyjádřila takto: „*Hříchy lidstva Krista ukrutně tížily a vědomí, že Boží hněv je namířen proti nim, jej sužovalo.*“³ Není možné popřít, že Ježíšova smrt byla zástupnou obětí přinesenou za nás „*jednou provždy*“ (viz Ř 6,10; Žd 7,27; 10,10).

Nejsme zachráněni díky tomu, že byl Kristus dobrým člověkem, ani tím, že byl bohočlověkem, velkým Učitelem nebo dokonalým příkladem. Jsme zachráněni díky Kristu, který umíral na kříži: „*S Kristem bylo naloženo tak, jak jsme si zasloužili my. A to proto, aby s námi mohlo být nakládáno tak, jak si zasloužil on. Byl odsouzen za naše hříchy, na kterých neměl žádný podíl, abychom my mohli být ospravedlněni jeho spravedlností, na které nemáme žádnou zásluhu. Podstoupil smrt, která měla stihnout nás, abychom získali život, který patřil jemu. Jeho jizvami jsme uzdraveni.*“⁴

Ježíšova krev nám tak přinesla odpuštění hříchů

a zasela semena pro nový růst. Jedním z prvních aspektů této novosti a růstu v křesťanském životě je usmíření. Kříž je Božím nástrojem, kterým chce přivést lidstvo ke smíření s ním. „*Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou,*“ říká apoštol Pavel (2 K 5,19). Jen díky tomu, co pro nás Bůh udělal na kříži, můžeme před Ním stát bez hříchu a bez strachu. Byla vyřešena příčina našeho odcizení do Boha. „*Jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti.*“ (Ž 103,12). Ten, který visel na kříži, nám otevřel novou cestu do Boží přítomnosti. „*Je dokonáno,*“ vyhlásil Ježíš na kříži, a tím pozval své následovníky do věčného společenství s Bohem.

Smíření s Bohem pak následně otevírá prostor pro druhou fázi spásného procesu a růstu: smíření s ostatními lidmi. Jeden z krásných obrazů, který můžeme vidět v okolí kříže, je obraz pestré směsice lidí, kteří stáli kolem. Nebyli tam jen ti, kteří Ježíše obdivovali, neuvidíme zde dav svatých. Jen se na ně podíváme. Byli tam Egypťané, kteří se pyšili svými obchodnickými schopnostmi; byli tam Římané chlubicí se svou vyspělou civilizací a kulturou; potkali bychom tam Řeky, kteří vynikali vzdělaností; byli tam Židé, kteří se považovali za Boží vyvolený lid; byli tam farizeové, kteří se domnívali, že jsou vyvolenými mezi všemi vyvolenými; byli tam saduceové, kteří si zakládali na čistotě svého učení; byli tam otroci usilující o svobodu; byli tam lidé svobodní, kteří si užívali přepychu a pohodlí; byli tam muži, ženy i děti.

Před křížem ale mezi nimi nebyl rozdíl. Kříž jasně ukazoval, že jsou všichni hříšníci; zároveň jim ale nabízel Boží cestu ke smíření. Před křížem jsou všichni na stejné úrovni. Všichni se zde setkávají a není tu už nic, co by lidstvo rozdělávalo. Vzniká zde nové bratrské pouto, nové společenství. Východ se setkává se západem, sever s jihem, bílý podává ruku černému, bohatý se srdečně vítá s chudým. Kříž zve všechny tam, kde byla prolita krev, díky které teď mohou ochutnat sladkost života, prožívat zkušenosti milosti, a hlásat světu poselství o novém životě v nové rodině (Ef 2,14-16). Kříž tak nejen zajišťuje vítězství nad satanem a hříchem, ale v důsledku toho také přináší nový život v Kristu.

Smrt našeho vlastního sobectví. Druhým důležitým aspektem křesťanského nového

života a růstu je smrt vlastního sobeckého „já“. Není možné číst Nový zákon a nepovšimnout si tohoto základního rozměru nového života křesťana. Dobře to vyjadřuje text Ga 2,19.20: „*Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.*“ Nebo můžeme číst Ř 6,6.11: „*Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili... Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši.*“ Tento princip nového života podobně formuloval i sám Ježíš: „*Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.*“ (J 12,24)

Křesťanský život tedy nezačíná narozením. Začíná smrtí. Dokud v nás nezemřel naše sobectví, není tu prostor pro začátek. Jde o radikální, vědomý a zásadní řez, jímž se oddělujeme od své minulosti. „*Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!*“ (2 K 5,17). „*Život křesťana není úpravou či vylepšením starého života, je to úplná změna charakteru. Člověk umírá sám sobě a hříchu a zároveň povstává k novému životu. Takovou změnu může přinést jen mocné působení Ducha svatého.*“⁵ Když apoštol Pavel hovoří o zkušenosti křtu, podtrhuje v této souvislosti důležitost jak smrti ve vztahu k hříchu, tak i vzkříšení k novému životu: „*Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.*“ (Ř 6,3.4). Křest nám tak symbolicky otevírá dveře k novému životu a zve nás k dalšímu růstu v Kristu.

Když někdo přijme Ježíše za svého Spasitele a Pána, začne se s jeho životem něco dít. Z váhavého Šimona se stává odvážný Petr. Pronásledovatel Saul se mění v kazatele Pavla. Z pochybujícího Tomáše je misionář v první linii. Namísto zbabělosti přichází odvaha. Nevěra ustupuje pochodni víry. Žárlivost přenechává místo lásce. Sobectví se ztrácí, a místo něj je tu upřímný bratrský zájem o druhé. V lidském srdci už není místo pro hřích. Vlastní sobecké „já“ bylo ukřižováno. Proto může Pavel napsat: „*Svlečte se sebe starého člověka i s jeho skutky a oblečte nového, který dochází pravého*

poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele.“ (Ko 3,9.10).

Ježíš svým následovníkům říká: „*Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne*“ (Mt 16,24; srov. L 9,23). V křesťanském životě není smrt vlastnímu sobectví jen jednou z možností, ale nezbytností. Kristův kříž a jeho okamžité i dlouhodobé důsledky jsou zásadní výzvou pro křesťanské učednictví, a vyžadují radikální odpověď. Za zmínku v této souvislosti stojí výstižný komentář Dietricha Bonhoeffera: „Pokud jsme v křesťanství přestali brát vážně své učednictví, pokud jsme evangelium zredukovali na emocionální povznesení, které po nás nic nežadá, a které nečiní rozdíl mezi běžným a křesťanským životem, pak bude vnímat kříž jen jako běžné neštěstí, jedno z mnoha trápení a problémů... Když ale Kristus volá člověka, zve jej k tomu, aby za ním šel a zemřel. ...vždy jde o stejnou smrt – smrt v Ježíši Kristu, který nás volá, smrt starého člověka.“⁶

Povolání ke křesťanskému životu je tedy voláním ke kříži – k tomu, abychom trvale odmítali sobectví a touhu po tom, abychom byli pány vlastního života, a přilnuli k ukřížovanému Ježíši, „*aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží*“ (1 K 2,5).

Nový život. Třetím aspektem růstu v Kristu je nový způsob života. Velkým nepochopením by bylo, kdybychom se domnívali, že pokud je spasení darem Boží milosti, tak jeho přijetím vše končí. Tak tomu ale není. Samozřejmě je pravdou, že díky Kristu „*jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost*“ (Ef 1,7). Stejně tak je pravdivé i další prohlášení apoštola Pavla: „*Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.*“ (Ef 2, 8.9).

Ano, milost je Božím darem. Dostáváme ji zdarma, ale Boha stála život jeho Syna. Milost, kterou dostáváme zdarma, nebyla a není laciná. To znovu výstižně vyjádřil Bonhoeffer: „Laciná milost je nabízena tehdy, když kážeme odpuštění bez nutného pokání, křest bez církevní disciplíny, společenství stolu Páně bez vyznání hříchů, rozhřešení bez osobního vyznání. Laciná milost je milost bez učednictví, milost bez kříže, milost bez Ježíše Krista, živého a vtěleného.“⁷

Laciná milost ale nemá nic společného s Ježíšovým pozváním. Když Ježíš povolává člověka, nabízí mu kříž k nesení. Být učedníkem znamená být jeho následovníkem; a následovat Ježíše není laciná záležitost. Když psal apoštol Pavel korintským křesťanům o tom, k čemu vede milost, hovořil z vlastní zkušenosti: „*Milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo; více než oni všichni jsem se napracoval - nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou.*“ (1 K 15,10). Pavel uznával výsostné postavení Boží milosti ve svém životě. A ihned dodává, že tato milost mu nebyla prokázána nadarmo. Vyzývá proto i ostatní věřící, aby ani oni „*milost Boží nepřijímali naprázdno*“ (2 K 6,1). Řecký výraz *eis kenon*, který Pavel používá, doslova znamená „k prázdnotě“. Přijetí milosti tedy nemá vést k marnému a prázdnému životu, ale k životu naplněnému ovocem Ducha. A ani toto ovoce nepřinášíme ve své vlastní síle, ale z moci, kterou v nás působí milost.

Boží milost nás nezachraňuje z prázdnoty života, aby nám nabídla jen jiný druh prázdnoty. Milost je Boží aktivita, kterou nás chce se sebou usmířit a učinit nás opět součástí Boží rodiny. A jako členové této rodiny přinášíme ovoce Boží lásky, prostřednictvím jeho úžasné milosti.

Růst v Kristu znamená růst ve zralosti, kdy se v našem životě na každý den odráží Kristova vůle a my jdeme Jeho cestou. To nás pak přivádí k otázce: „Jaké jsou milníky na této cestě zralého života, podle nichž poznáme, že trvale rosteme?“ Není možné představit vyčerpávající seznam, ale můžeme se zamyslet alespoň nad sedmi takovými zásadními „milníky“:

MILNÍKY RŮSTU V KRISTU

1. Život pod vlivem Ducha svatého. Ježíš řekl Nikodémovi: „*Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.*“ (J 3,5). Bez obnovující moci Ducha svatého by křesťanský život nemohl ani začít. On je Duchem pravdy (J 14,17). Uvádí nás do veškeré pravdy (J 16,13) a pomáhá nám porozumět Boží vůli, která je zjevená v Písmu. Ukazuje nám, v čem je hřích, spravedlnost a soud (J 16,7.8), protože jinak bychom si nebyli schopni uvědomit důsledky našeho jednání a života, který vedeme. Díky této proměňující moci a přítomnosti Ducha v našich

životech se stáváme Božími syny a dcerami (Ř 8,14). A prostřednictvím Ducha v nás Kristus „zůstává“ (1 J 3,24). S přítomností Ducha svatého tak přichází nový život, v němž už není prostor pro starý způsob myšlení, jednání a pro vztahy, které byly proti Boží vůli; nový život, v němž jsme novým stvořením, usmíření a vykoupení, osvobození od hříchu, abychom mohli růst ve spravedlnosti (Ř 8,1-16) a odrážet Ježíšův obraz „*ve stále větší slávě*“ (2 K 3,17.18). „*Vítr je sice sám o sobě neviditelný, ale můžeme vidět a cítit důsledky jeho činnosti. Tak se i působení Ducha projevuje v činech člověka, který pocítil jeho spásnou moc. Když se Boží Duch zmocní srdce, změní celý život. Člověk se zbavuje hříšných myšlenek, zřídá se zlých skutků; na místo hněvu, závisti a hádek nastupuje láska, pokora a pokoj. Smutek se mění v radost a ve tváři se zrcadlí nebeské světlo. Nikdo nevidí ruku, která nadlehčuje břemeno života, ani světlo, které sestupuje z nebeských dvorů. Odevzdá-li se člověk s vírou Bohu, Bůh mu požehná. Síla, kterou lidské oko nevidí, přetváří člověka v novou bytost k Božímu obrazu.*“⁸

Díky působení Ducha z nás jsou „*dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy*“ (Ř 8,17). Život pod vedením Ducha je tedy voláním k duchovnímu kroku vpřed: odmítnou starý hříšný způsob života a snášet v tomto životě Kristova utrpení, abychom s ním mohli sdílet i budoucí slávu. Křesťanská spiritualita tedy není únikem do říše fantazie a mystiky. Jde tu o snášení utrpení, sdílení, svědectví, uctívání a prožívání Ježíšovy blízkosti – a to nejen doma, ale i ve společnosti a ve světě. To vše je možné jen díky přítomnosti Ducha v našem životě. Proto se Ježíš modlil za to, abychom žili v tomto světě, ale nebyli „*ze světa*“ (J 17,15.16). Musíme žít v tomto světě – je to nejen místo našeho pobytu, ale také místo, kam jsme poslání. Nepatříme ale cele tomuto světu, protože naše naděje a občanství je v nebesích (F 3,20).

Apoštol Pavel popisuje život, který je veden Duchem svatým, jako život růstu a zrání. Tato duchovní zralost se projevuje odmítáním skutků lidské svévole, mezi nimiž lze uvést následující: „*necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci*“ (Ga 5,19-21). Život v duchu naopak přináší ovoce Ducha, kterým je „*láska, radost, pokoj, trpělivost,*

laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání“ (Ga 5,22.23).

2. Život v lásce a jednotě. Křesťanský život je také životem jednoty, životem usmíření s Bohem i s druhými lidmi. Smíření totiž přináší uzdravení vztahů, které byly narušeny hříchem. Hřích nás oddělil do Boha (Iz 59,2) a rozdělil lidstvo na mnoho skupin podle ras, etnického původu, národnosti, kasty či barvy pleti. Evangelium řeší problém hříchu a s ním souvisejícího rozbití vztahů. Přináší do života nový řád, sjednocení a smíření. Proto apoštol Pavel mohl říci: „*To všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista*“ (2 K 5,18). Výsledkem tohoto usmíření je zrod nového společenství – společenství zachráněných, které se vyznačuje vertikální jednotou s Bohem a horizontální jednotou s ostatními lidmi. A tento život naplněný láskou a jednotou je jádrem evangelia. Vždyť i Ježíš ve své velekněžské modlitbě prosil, „*aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal*“ (J 17,21). Celá Ježíšova záchranná mise a moc jeho evangelia si žádá svého obhájení v lásce a v jednotě, která spojuje ty, kteří tvoří společenství zachráněných. Bez této lásky a jednoty nemůže existovat křesťanský růst. A tam, kde je jednota a láska patrná, padají hradby, které od sebe lidi oddělují. V životě toho, kdo prožil zkušenost nového stvoření a nového lidství, už neexistují bariéry oddělující na základě rasy, původu, pohlaví, kasty či barvy pleti (Ef 2,11-16). Jak takový člověk roste a dozrává, začíná v jeho životě stále více zářit vzácná pravda o smíření, lásce a jednotě.

Role lásky v křesťanském růstu je jedinečným rozměrem evangelia, který Ježíš nazval novým přikázáním (J 13,34). Jeho novost se ale netýká samotné lásky, ale předmětu této lásky. Všichni lidé milují, ale většinou jen to, co je hodné lásky – mají rádi ty, kdo jsou jim blízko. Ježíš zde ale vnáší nový rozměr: „*To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.*“ Tak, jako je Ježíšova láska univerzální a ochotná se obětovat, tak se má stejným způsobem projevovat láska i v našem životě. Tato nová láska už nestaví bariéry; je nasměrována ke všem lidem, dokonce i k nepřátelům. Na tomto typu lásky „*spočívá celý Zákon i Proroci*“ (Mt 22,37-40).

Příkaz milovat svého bližního nedává prostor pro pozměnění. Nemáme si vybírat, koho budeme milovat; jsme vyzváni, abychom milovali všechny. Protože jsme dětmi jednoho Otce, máme milovat jeden druhého. V podobnosti o milosrdném Samařanovi Kristus ukázal, že „naším bližním není jen ten, kdo patří k naší církvi a je stejného vyznání. Na rase, barvě pleti či společenském původu vůbec nezáleží. Bližním je každý, kdo potřebuje naši pomoc. Každý nepřitelem raněný a sužovaný člověk. Každý, kdo patří Bohu.“⁹

Opravdová láska k bližním nebere ohled na barvu pleti, ale vnímá lidství druhého člověka; odmítá rozlišování na kasty, ale vnímá bohatství duše; chrání hodnotu člověka před předsudky, které druhé odlidšťují. Ve skutečnosti vidí opravdová láska v každé tváři Boží obraz – možný, skrytý, či reálný. V životě zralého a rostoucího křesťana se projeví taková láska, která je základem křesťanské jednoty.

3. Život trvalého studia. Pro zdravý růst jakéhokoliv živého organismu je nezbytná dostatečná a pravidelná potrava. Totéž platí i pro duchovní růst. Kde ale můžeme najít potřebnou duchovní potravu? Existují dva důležité zdroje: trvalé společenství s Bohem můžeme mít prostřednictvím studia Jeho Slova a prostřednictvím modlitby. Sám Ježíš velmi jasně vyjádřil důležitost Božího Slova pro duchovní život: „*Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst*“ (Mt 4,4). A právě v rozhovoru se satanem nám Ježíš nejlépe ukazuje roli Božího Slova v životě. „*[Ježíš] Odpověděl satanovi slovy Písma: „Je psáno.“ Nad každým pokušením vítězil Božím slovem. Satan chtěl, aby Kristus dokázal své božství zázrakem. Pevná víra ve slova „je psáno“ však byla zcela jednoznačně větším znamením než všechny zázraky. Kristus trval na svém a satan nad ním nemohl získat žádnou převahu.*“¹⁰

Stejně je to i s námi. Žalmista říká: „*Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit*“ (Ž 119,12). K tomu můžeme přidat ještě zaslíbení, které formuluje apoštol: „*Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce*“ (Žd 4,12). Když křesťan odráží satanovy útoky tímto ostrým dvousečným mečem Ducha, může mít jistotu, že bude na vítězné straně. Věříci

člověk tak získává sílu projít životními obtížemi a využít je k růstu, schopnost rozpoznat správné od zlého a dělat správná rozhodnutí, stejně jako rozlišovat Boží hlas od satanových našeptávání. A právě proto je Boží Slovo nenahraditelným nástrojem pro náš duchovní růst.

„*Veškeré Písmo,*“ napsal Pavel, „*pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu*“ (2 Tm 3,16.17). Chcete růst v porozumění pravdy a biblického učení? Chcete vědět, jak si v životě udržet správné nasměrování? Chcete poznat, kam vás chce Bůh v životě vést? Pak sáhněte po Bibli. Studujte ji každý den. Přistupujte k ní s modlitbou. Není lepšího způsobu, jak poznat Boží vůli a vnímat jeho vedení.

4. Život modlitby. Bůh k nám promlouvá prostřednictvím svého Slova. Poznání jeho vůle je součástí duchovního růstu – součástí našeho společenství s Ním. Dalším aspektem tohoto společenství s Bohem a růstu v Ném je modlitba. Pokud je Boží Slovo chlebem, který sytí naši duši, pak modlitba je dýcháním, které naši duši udržuje naživu. Modlitba je hovorem s Bohem, nasloucháním Jeho hlasu, odevzdáním se Mu a přijetím Boží síly.

Nevyžaduje od nás nic, než to, zapřeme sami sebe a spolehne se na Něj a jeho sílu. Z tohoto očekávání pramení síla, díky níž můžeme zvládat svou křesťanskou cestu životem a úspěšně bojovat duchovní boj. Modlitba z Getsemane je zárukou vítězství kříže.

Apoštol Pavel považoval modlitbu za zásadní prvek křesťanského života a růstu, a proto hovoří o jejích základních principech: „*V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry...*“ (Ef 6,18). Tak jako farizeus z evangelíí (L 18,11), i my jsme často v pokušení modlit se pro dobrý dojem, kvůli sobě, nebo ze zvyku. Smysluplná modlitba je ale modlitbou sebezapření, která se pod vlivem Ducha svatého zaměřuje na druhé a jejich potřeby. Zároveň se modlíme i za to, aby se zde na zemi naplnila Boží vůle v tom, že budeme Jeho věrnými svědky. Modlitba je trvalým společenstvím s Bohem; je jako kyslík, bez nějž by naše duše

ochabovala a umírala. „*Modlitba,*“ napsala Ellen Whiteová, „*je jednou z našich základních povinností. Bez ní nemůžete jít křesťanskou cestou. Modlitba povznáší, posiluje a zušlechťuje; je to rozhovor duše s Bohem.*“¹¹

5. Život nesoucí ovoce. „A tak je poznáte po ovoci,“ řekl Ježíš. Přinášení ovoce je dalším důležitým aspektem křesťanského růstu. Spasení z milosti je často nesprávně chápáno jako odmítnutí poslušnosti a přinášení ovoce. To je ale pojetí, které je biblické pravdě velmi vzdálené. Jsme samozřejmě zachráněni zdarma prostřednictvím víry v to, co při nás udělala Boží milost skrze Ježíše, a nemáme tak nic, čím bychom se mohli chlubit (Ef 2,7.8; J 3,16). Nejsme však zachráněni k tomu, abychom si dělali, co budeme chtít; jsme zachráněni k tomu, abychom žili v souladu s Boží vůlí. Na takové poslušnosti zákona není nic legalistického ani zbytečného – jde o přirozený důsledek toho, že jsme byli z Boží milosti osvobozeni od hříchu. Proto lze říci, že „*víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá*“ (Jk 2,17).

Zamysleme se nad Ježíšovými slovy ze 14. a 15. kapitoly Janova evangelia. Hovoří zde o svém úzkém vztahu s Otcem a vyjadřuje naději, že podobný vztah bude mít i se svými učedníky. O vztahu k Otci říká: „*...zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce*“ (J 15,10). Ježíšova poslušnost Otcovy vůle nebyla legalistickou snahou, ale přirozeným důsledkem jeho života v Boží lásce. Tento blízký vztah mezi Otcem a Synem je postaven výhradně na lásce, a právě tato láska vedla Syna k přijetí Otcovy vůle a ke zkušenosti v zahradě Getsemane a poté na Golgotě.

Ježíš používá obraz vztahu mezi Otcem a Synem jako ilustraci vztahu, který může existovat mezi Ním a Jeho učedníky. Tak jako Jeho vztah k Otci byl předpokladem a základem pro Jeho poslušnost, tak i vztah učedníků k Ježíši má předcházet jejich poslušnost Jeho vůle. „*Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání*“ (J 14,15). „*Ale svět má poznat, že miluji Otce a jedním, jak mi přikázal*“ (v. 31).

Všimněte si toho, co si přál Ježíš vidět v životě svých učedníků. Sám jednal podle Boží vůle, aby svět poznal Jeho vztah lásky s Otcem. Tato láska byla předpokladem pro konání Boží vůle. Má rád Otce, a proto rád a dobrovolně jedná podle

Jeho vůle. Totéž chce Ježíš vidět v životě svých následovníků. „*Zůstaňte ve mně,*“ říká Ježíš, „*a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně*“ (J 15,4). Přinášení ovoce, poslušnost a život v souladu s Boží vůlí tak jsou zásadními znaky duchovního růstu. Nepřítomnost tohoto „ovoce“ tak ukazuje na problém ve vztahu s Kristem.

6. Život duchovního boje. Křesťanské učednictví není snadnou cestou. Jsme součástí boje, který je skutečný a nebezpečný. Pavel proto říká: „*Nevedeme svůj boj proti lidským nepřítelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla. Proto vezměte na sebe plnou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát*“ (Ef 6,12.13).

V tomto boji stojí proti nám nadpřirozené síly. Podobně jako jsou Boží andělé zapojeni do služby pomoci Ježíšovým následovníkům, které chrání před zlem a vedou je v duchovním růstu (Ž 34,8; 91,11.12; Sk 5,19.20; Žd 1,14; 12,22), tak i padlí andělé společně usilují o to, aby nás odvedli od požadavků učednictví. Bible hovoří o tom, že satan a jeho andělé cítí zášť k Ježíšovým následovníkům (Zj 12,17) a sám ďábel „*obchází jako 'lev řvoucí' a hledá, koho by pohltit*“ (1 P 5,8.9). Cesta duchovního růstu je plná ďáblových nástrah, a projevuje se na nich ďáblova krutost. Proto Pavel křesťany vyzývá, aby se rázně postavili na odpor. „*Život křesťana je boj a pochod vpřed. V této bitvě není odpočinku. Úsilí je nutno vynakládat nepřetržitě a vytrvale. Jen neustálou snahou získáme a udržíme vítězství nad satanovými pokušeními. (...)Všichni musí v tomto boji zápasit za sebe. Nikdo jiný nemůže za nás naši bitvu vybojovat. Za výsledek boje je zodpovědný každý sám.*“¹²

Bůh nás ovšem v tomto boji nenechává samotné. V Ježíši Kristu nám zajistil vítězství (1 K 15,57). Dal nám také spolehlivou výzbroj, abychom mohli čelit nepříteli. Apoštol Pavel ji popisuje jako pás pravdy, pancíř spravedlnosti, obuv pohotové služby evangelia, štít víry, prilbu spasení, meč Ducha a vytrvalou modlitbu (Ef 6,13-18). Pokud budeme takto vyzbrojeni a spolehne se plně na moc Ducha svatého, potom duchovně porosteme a zvítězíme v bitvě, jejíž jsme součástí.

7. Život uctívání, svědectví a naděje. Ke křesťanskému růstu nedochází ve vzduchoprázdnu. Na jedné straně se odehrává ve společenství zachráněných, a na straně druhé k němu dochází při svědčení o vlastní víře ve společnosti těch, kteří potřebují poznat zprávu o záchraně. Povšimněte si společenství prvoapoštolské církve. Po Kristově nanebevstoupení byl církvi dán Duch svatý. Osobní i společný růst se poté projevoval v bohoslužbách, společenství, studiu a svědectví (Sk 2,42-47; 5,41.42; 6,7). Bez společného uctívání a bohoslužeb ztrácíme identitu a prostor pro společenství. Právě v rámci mezilidských vztahů totiž můžeme růst a zrát. Proto apoštol radí: *„Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův“* (Žd 10,24.25).

Čím více rosteme při společném uctívání, studiu a společenství, tím více cítíme naléhavost sloužit druhým a svědčit jim o Kristu. Křesťanský růst vyžaduje i růst ve službě (Mt 20,25-28) a růst ve svědectví. *„Jako mne poslal Otec,“* říká Ježíš, *„tak já posílám vás“* (J 20,21). Křesťanský život nemá být nikdy

zaměřen jen na sebe, ale má se projevit ve službě a svědectví druhým. Slavné Velké poslání křesťanů (Mt 28,19.20) počítá s křesťanskou zralostí, která nás povede k tomu, abychom nesli světu evangelium o odpuštění, aby tak všichni mohli poznat úžasnou Boží milost. Rostoucí křesťanský život v Duchu je životem svědectví – v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země (Sk 1,8).

Žijeme, uctíváme, zakoušíme společenství i svědčíme v čase, který je pro nás očekáváním budoucnosti. *„Běžím k cíli,“* napsal apoštol Pavel, *„abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu“* (F 3,14). Žijte posvěceným životem, říká stejný apoštol, a Bůh *„necht’ vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista“* (1 Te 5,23). Růst v Kristu tedy znamená také růst v očekávání, v naději na završení zkušenosti záchrany v den, kdy plně přijde Boží království. *„Pro pokorného a věřícího člověka je Boží dům na zemi nebeskou branou. Chvalozpěv, modlitba a Kristovými zástupci pronesená slova jsou Bohem určené prostředky, které mají lidi připravit pro ony vznešené nebeské bohoslužby, kterých se nemůže zúčastnit nic nečistého.“*¹³

¹ DA 746, 749 (TV 480)

² DA 758 (TV 487)

³ DA 687 (TV 438)

⁴ DA 25 (TV 12, 13)

⁵ DA 172 (TV 105)

⁶ Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship*, New York: The Macmillan Company, 1959, str. 78,79.

⁷ *Tamtéž*, str. 47

⁸ DA 173 (TV 105,106)

⁹ DA 503 (TV 320)

¹⁰ DA 120 (TV 72)

¹¹ 2T 313

¹² MH 453 (ŽNP 243)

¹³ 5T 491